Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Nr. 54 Lwów, Czwartek dnia 6 Marca 1924 Rok XLII

PRENUMERATA: Miesięczn. we Lwowie 6,000.000 mp. z dostaw. do domu 6,500.000 mp. z przesyłką w Polsce 6,50.0000 mp, w innych państw. 10,000000 mp.

CENA NUMERU 250.000 marek polskich. Na dworcach kolejow. 300.000 mp.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy wynosi: Zwycz. za tekstem 8 gr. Nadesłane 20 gr. Nekrologja 15 gr Na pierwszej kol. 30 gr. Przed kron. i w rubryce „Repertuar" 27 gr. Po kronice i komun. 22 gr. Dział ekonom. 30 gr. Drobne ogł. za każdy wyraz 3 gr. Kupno i sprzedaż 5 gr. Matrym. 6 gr. Posz. pracy 2 gr. Paski na kolumn. tekst. po 27 gr. Ogłosz. zagr. o 50% drożej.

1. złp. = 1,800.000 mp. Ceny ogłoszeń w zł. p. obliczanych po urzędowym kursie franka złotego, podawanego codziennie.

Redakcja: ul. Ossolińskich l. 15. Administracja: ul. Chorążczyzny l. 26. — Telef. redakc. 19. — Konto czekowe P. K. O. 140.561.

P. Young o roli Polski.

Przyszłość Polski doniosła dla Anglji. — Konieczność poparcia ze strony Anglji dla Polski. — Pogląd p. Younga na program militarny Polski.

Warszawa, 4. III. Tel. wł. (G) W „Times" z dnia 20 ub. m. znajdujemy następującą notatkę: p. Young b. podsekr. stanu w min. skarbu przemawiał wczoraj w klubie o Polsce. P. Young wskazał, że przyszłość takiego kraju jak Polska posiada życiową doniosłość dla nas. Palącem zagadnieniem Anglji jest to, że 1½ miljona bezrobotnych niezajęto przeważnie w skutek upadku naszych rynków zagranicznych. Odbudowa normalnych stosunków w krajach takich jak Polska jest inwestją życiową dla naszego kraju. Niema nic fatalniejszego dla rozwoju handlu jak niezdrowe finanse. Polska nie posiadająca naturalnych granic ma przed sobą trudne zagadnienie, albo wskutek militarnej słabości nie móc się obronić przed napaściami Rosji lub Niemiec albo wybrać bankructwo finansowe. Wka Brytanja daa światu lekcję podczas wojny, że lepiej jest w czasie pokoju zachować finansowe środki narodu kosztem militarnej słabości w tym celu, aby w czasie wojny mogły być one zmobilizowane dla ratowania kraju. P. Young sądzi, że to jest dziś właściwą drogą dla Polski.

Ta ostatnia wola jest niestety w warunkach geograf. Polski nie do przyjęcia. — Przyp. Red.)

—oo—

Aresztowania wśród ukr. kolonji w Warszawie.

Warszawa. (Pat.). „Gazeta Warsz." donosi: Na skutek polecenia prokuratorji, aresztowano Piotra Zajcewa, b. min. rządu Petlury, obecnie lektora uniwersytetu warszawskiego i sekretarza Centr. Komitetu ukr. Jednocześnie aresztowana została urzędniczka Centr. Kom. ukraińsk. Marja Wasiljewa.

—oo—

Olbrzymie rozmiary panamy czeskiej.

Zapowiedź nowych senzacyjnych rewelacji. — Posiadaczem kompromitujących dokumentów adwokat lwowski? — W aferę wmieszane wybitne osobistości. Prasa czeska o skandalu.

Praga. (AW.) Redakcja „Rudego Prava" donosi, że zaoferowano jej za pośrednictwem adwokata lwowskiego Niemcewicza dokumenty, które wykazują masowe sprzeniewierzenia przy wywozie spirytusu, benzyny. W dokumentach tych wymienione mają być według oświadczenia Niemcewicza nazwiska jednego z generałów czeskich, 2 senatorów, 2 przywódców stronnictw, 1 ministra, posłów itd. Za wydanie tych dokumentów zażądano 200 tys. kor. czeskich. „Rude Pravo" zaznacza, że możnaby bez pieniędzy wyszukać na podstawie danych posiadacza dokumentów i zmusić go do zeznań.

Praga. (AW.) W związku ze skandalem benzynowym niektóre dzienniki czeskie zaznaczają, że wedle zdania rzeczoznawców aresztowani wyżsi oficerowie i osoby cywilne odpowiedzialni są za cały szereg katastrofalnych wypadków lotniczych, w których szereg czeskich pilotów utraciło życie. Katastrofy bowiem — zdaniem pism — nastąpiły z powodu „zmieszania czystej czeskiej z nieczystą polską". Aresztowano kilku wyższych urzędników kolei koszycko-bogumińskiej.

„Narod. Politika" oświadcza, że spodziewano się, iż Czechosłowacja po uzyskaniu niepodległości będzie typem wzorowego państwa i utrzyma się zdala od zarazy korupcyjnej. Tymczasem nadzieje te zawiodły. Pismo stwierdza, że tak jak jest obecnie nie może iść dalej. Korupcja musi być za wszelką cenę wytępiona.

Posłuchania u Prezydenta.

Warszawa 4 III. Tel. wł. (G). Prezydent Rzeczypospolitej p. Wojciechowski przyjął dziś na audjencji min. spr. zagr. p. Zamoyskiego i p. Skirmunta, nieco później zaś delegata do rokowań polsko-niemieckich p. Pradzyńskiego.

Nie ma ulg podatkowych.

Warszawa 4 III. Tel. wł. (G). W dzisiejszej prasie ukazała się wiadomość, jakoby min. skarbu wyraziło zgodę na pewne ulgi w płaceniu podatku majątkowego dla organizacji ziemiańskich. — Wiadomość ta nieodpowiada rzeczywistości, ponieważ termin płacenia drugiej raty podatku majątkowego musi być stanowczo dotrzymanym.

—oo—

Podwyżka taryfy osobowej o 25 prc.

Warszawa. (AW). Z dniem 16 bm. podwyższona ma być pasażerska taryfa kolejowa o 25%, gdyż dotychczasowa wobec wzrostu kosztów eksploatacji w związku z podniesieniem sie drożyzny w styczniu nie pokrywała deficytu

Kredyty w walutach obcych.

W celu ułatwienia subskrypcji na akcje Banku Polskiego Min. Skarbu zdecydowało się zezwolić P. K. K. P. na udzielenie kredytów w walutach obcych korzystając z olbrzymiego zapasu tych walut, zebranego dzięki skutecznym wysiłkom sanacyjnym ostatnich tygodni.

W sprawie technicznego przeprowadzenia tej nowej formy kredytu Ministerjum Skarbu zwróciło się do Rady Nadzorczej PKKP. (AW.)

Wysokość opłaty paszportowej.

Warszawa 4 III. Tel. wł. (G). W związku z wiadomościami, jakie ukazały sie w prasie, tyczącemi się ceny paszportu zagr. (500 złp.), dowiadujemy się co następuje: Na jednem z posiedzeń Rady Min. uchwalono istotnie podwyższyć opłatę od paszportu zagranicznego, biorąc pod uwagę, że zbyt dużo ludzi wyjeżdża za granicę, co powoduje jednocześnie wywóz waluty za granicę. Ustalenie ceny paszportu zagranicznego należy do min spr. wewn. w porozumieniu z min. skarbu i do dnia dzisiejszego cena ta nie została jeszcze ustaloną; jest ona w każdym razie zbliżoną do ceny podanej niedawno przez dzienniki (500 złp.).

Zaniechanie obław walutowych.

Warszawa 4 III. Tel. wł. (G). Jak się dowiadujemy, wydane zostało z polecenia min. spraw wewn. rozporządzenie do wszystkich województw w sprawie natychmiastowego zaprzestania wszelkich represji i obław walutowych tak na mieście, w lokalach publicznych i prywatnych, jak również na dworcach kolejowych i w pociągach.

Projekt zniesienia urzędu przywozu i wywozu.

Warszawa 4 III. Tel. wł. G). Na ostatniem posiedzeniu komisji budżetowej zgłosił referent p. Kosydarski wniosek o zniesienie urzędu wywozu i przywozu.

Nowy skandal warszawski.

Warszawa. (AW). Współpracownik „Echa Warsz." sprawozdawca parlamentarny tego pisma p. Stanisław Menczel, zawieszony został w prawach członka klubu sprawozdawców z powodu zarzutu, iż zabiegał u posłów o włączenie kinoteatrów do ustawy o ochronie lokatorów, za co od Związku Kin otrzymać miał specjalne wynagrodzenie. (P. Menczel jest również korespondentem lwowskiej „Gazety Porannej" i „Gazety Lwowskiej". — Przyp. Red.)

Z ruchu repatrjacyjnego.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu Rady międzyministerjalnej dla spraw repatrjacji, stwierdzono, że tempo repatrjacji słabnie. Przeciętnie powraca z Rosji 500 osób miesięcznie. Stan powracających tak pod względem zdrowotnym jak i zaopatrzenia jest dobry. Spodziewać się można, że do lipca powróci około 5000 osób z Dalekiego Wschodu i Kaukazu. Likwidację akcji repatrjacyjnej będzie można przeprowadzić z końcem lipca. Obecna zwłoka w wymianie obywateli pomiędzy Polską i Rosją usunięta będzie z końcem marca.

—oo—

Płacimy:

Frank waloryzacyjny 5. marca	1800000
Frank waloryzac. na 6. marca	1800000
Frank kolejowy od 15—29 II.	1800000
Frank pocztowy 1—15 III.	1900000
Frank tytoniowy od 1—9 III.	1800000
Dolar	9300000
List zwykły	200000
1 klg. chleba	540000

Nowa ustawa o ochronie lokatorów.

(Główne postanowienia).

NOWE STAWKI KOMORNEGO.

Nowe stawki koornego, od 1 kwietnia 1924 oznaczono w procentach od przedwojennego komornego następująco:

5 proc. od mieszkań pojedyńczych i 1 pokoju z kuchnią.

10 proce. od mieszkań 2- i 3-pokojowych oraz lokali przedsiębiorstw handl. i przemysł. ze świadectwami IV. kategorji i pracowni rzemieśln. ze świad. VIII. kateg.

15 proc. od mieszkań od 4 do 6 pokojów, lokali, zakładów nauk. i wychow., robotni. kooperatyw i związków zawod. (zajmujące 1—3 pokoje płacą 5—10 proc.) i pracowni przemysł. VII. kat.

20 proc. sklepy i przedsiębiorstwa handlowe i przem., które przed wojną płaciły nie więcej niż 1500 kor. austr. komornego rocznie, dalej pensjonaty, pokoje umebl., oddzielne pracownie (z wyjątkiem malarskich i rzeźbiarzy artystów) i mieszkania 7-pokojowe.

25 proc. hotele, sklepy i przedsiębiorstwa handlowe i przem. nie podpadające pod poprzednie normy.

50 proc. budynki fabryczne do 1 stycznia 1926 r. Po tym terminie budynki te nie podlegają wcale ustawie o ochronie lokatorów.

Lokale redakcji, wolnych zawodów, pracowni. związków zawodowych, instytucji społ. i kultur.-oświat. zaliczono do pomieszczeń handl. i przem.

PODWYŻKI KOMORNEGO.

Od 1 lipca br. do 1 stycznia 1925 r. wyżej określone stawki wzrastają co kwartał o 4 proc. podstawowego komornego (z przed wojny). Od 1 stycznia 1925 r. o 6 proc. kwartalnie. Po dojściu do 100 proc. przedwojennego komornego podwyżki te ustają.

Komorne podstawowe (przedwojenne) przelicza się następująco: 100 kor. austr.-węg. równa się 105 zł. Do wprowadzenia złotych przelicza się złote na marki polskie według kursu waloryzacyjnego dla podatków.

Lokator może płacić komorne w ratach miesięcznych i również przesyłać je pocztą.

ŚWIADCZENIA.

Świadczenia obowiązują, jak dotychczas. Dołączono do nich pensję dozorcy domu. Za dobrowolną zgodą obu stron można te świadczenia ustalić w gólnej ryczałtowej sumie, lokator może jednak za miesięcznem wymówieniem przywrócić płacenie według obliczenia z rachunków.

Gdy komorne przekroczy 50% norm przedwojennych, lokator płaci tylko świadczenia za wodę, kanalizację i światło. Wszystkie świadczenia odpadają, gdy komorne przekroczy 75%.

Katastrofa lotnicza w Anglji.

Śmierć czterech lotników. — Zderzenie się latawców.

Londyn. (Pat.) Katastrofy lotnicze, jakie się wydarzyły 4. bm. spowodowały śmierć 4 lotników królewskiej eskadry lotniczej. Pozatem 3 lotników doznało ciężkich obrażeń. Pierwszy wypadek zdarzył się w aerodromie Duxdord koło Cambridge, gdzie dwa aeroplany zderzyły się z szaloną siłą. Drugi wypadek zaszedł w aerodromie londyńskim w okręgu lotniczym Biggin Hill, gdzie odbywały się loty dla zdjęć kinematograficznych wystawy Imperjum w Wendley. — Dwa aeroplany zderzyły się skrzydłami.

——oo——

Wylew Wisły.

Warszawa. (AW). Z powodu nagłego wezbrania Wisły, władze polic. w Warszawie wysiedliły mieszkańc. przedm. Siekierki, które rokrocznie nawiedza powódź. Niektórzy mieszk. wybrzeża Wisły w obawie przed powodzią, rozebrali drewniane swe domy i przenieśli je w miejsca bezpieczniejsze.

——oo——

Transport zbóż ros. przez Polskę.

Warszawa. (AW). Donoszą, że niedawno zarząd P. Kolei Państw. zawarł umowę z rządem sowieckim w sprawie transportu zboża rosyjskiego do zachodniej Europy. — Koleje polskie mają w najbliższym czasie przyjąć i przewieść zagranicę 3000 wagonów zboża rosyjskiego, głównie do Niemiec. Wynagrodzenie za te świadczenia kolejowe dochodzi 3 miljardów mp.

Finlandja a związek bałtycki.

Ryga. (AW). Pos. łotewski w Finlandji, Sarinsch, oświadczył w wywiadzie, że idea Związku bałtyckiego nie dojrzała jeszcze dostatecznie w finlandzkiej opinji publicznej. Można jednak przypuszczać, że w najbliższym czasie stosunek Finlandji do Związku bałt. ulegnie zasadniczej zmianie na korzyść utworzenia związku bałtyckiego.

Protest przeciw rugom hiszpańskim.

Wiedeń. (Pat.). „N. Fr. Presse" donosi z Paryża: Pisarze franc. wszczęli akcję protestującą przeciw deportacji wybitnego hiszpańskiego pisarza Miguelo de Unamuno, wicedyr. uniwersytetu w Salamanze. Deportowanie nastąpiło z powodu wykładu wygłoszonego przez Unamuno w ateneum w Madrycie. — Unamuno, którego nazywają w Hiszpanji hiszpańskim Tołstojem, pozbawiony został urzędu i wywieziony na wyspy kanaryjskie. Ateneum, które jest ośrodkiem życia intelektualnego Madrytu, zostało zamknięte.

Od mrzonek do rzeczywistości.

Londyn. (Pat.) Podczas debat w Izbie Gmin Mac Donald zapytany w sprawie natychmiastowego podjęcia rokowań o ograniczeniu zbrojeń oznajmił, że nad kwestją tą dyskutowała już Liga Narodów i premier nie sądzi, aby chwila obecna była stosowną do podjęcia w tym kierunku niezależnych kroków i należy wyczekiwać na pomyślny rozwój wydarzeń. W sprawie ograniczenia zbrojeń nadpowietrznych oświadczył Mac Donald, że istotnie rząd szuka metod, które mogłyby doprowadzić do ograniczenia zbrojeń w lotnictwie. Rząd nie stara się jednak o osiągniecie tego celu drogą narzucania odnośnym państwom swoich poglądów, lecz przygotowuje warunki, w których ograniczenia zbrojeń dadzą się przeprowadzić.

Politykująca armja.

Ateny. (AW). Dzienniki donoszą, że 2.500 oficerów greckich podpisało protokół, wzywający rząd do niezwłocznego proklamowania republiki. Na wypadek odrzucenia ich żądań, oficerowie grożą podaniem się do dymisji.

Epidemja grypy w Anglji.

Londyn. (Pat.) Epidemja influenzy panuje w Londynie równie silnie jak w r 1919, jednakże przebieg jej jest łagodniejszy. Król Jerzy i królowa Marja od kilku dni są słabi z powodu zaziębienia i nie opuszczają mieszkania.

Lwowski urząd rozjemczy powinien już teraz przygotować cały materjał i zaraz po uchwaleniu ustawy przez senat ogłosić szczegółowo i cyfrowo na jakiej wysokości opłacany będzie czynsz na najbliższy i dalszy kwartał i wiele trzeba będzie płacić za świadczenia. Celem usunięcia nieporozumień a ewentualnie procesów urząd rozjemczy powinien podać obliczenia do wiadomości publicznej najrychlej. Podatek wodociągowy lokatorski ustalony być powinien przynajmniej na cały kwartał. Inaczej będzie co miesiąc mitręga z obliczeniami.

POCAŁUNEK.

Opera komiczna w 2 aktach Fryderyka Smetany.

Z okazji stuletniej rocznicy urodzin wielkiego kompozytora czeskiego, teatr lwowski wykonał jego operę komiczną „Pocałunek". Temat pogodnej tej sielanki wzięty jest z życia ludu czeskiego. Zwyczaje i przesądy ludowe, szczerość, naiwność i prostota wieśniacza (naturalnie nie dzisiejsza) są tłem, na którem autorka (El. Krasnogórska) maluje akcję prostą i — naiwną: Zaręczyny Wandulki z młodym wdowcem Łukaszem. Łukasz tomaga się pocałunku przed ślubem Narzeczona odmawia z obawy przed gniewem zmarłej żony, której zemsta dosięgnąć może dziecko w kołysce. Łukasz obrażony drwi z przesądów Wandulki, odczuwa później jednak szczerą skruchę za wyrządzoną jej krzywdę. Wraca więc i otrzymuje przebaczenie. Ogólna radość. Epizodyczne postacie, to ojciec Wandulki, stary gderacz, ciotka Marcinka i szwagier Tomasz. W luźnym zupełnie związku stoi scena z przemytnikami, jedynie „dla ożywienia akcji". Tekst opery obok niezaprzeczonych zalet posiada również wady pod względem konstrukcji. Akt I. zawiera za dużo szczegółów, z których jedne osłabiają wrażenie drugich. Niedostatecznie umotywowany jest powrót Wandulki do chaty Marcinki. Nieprawdopodobnym jest zbieg okoliczności, że niemal wszystkie postacie opery zatrzymują się lub spotykają w lesie w tym samym punkcie. Epizody liryczne są za długie, lecz z punktu historycznego zrozumiałe. Wszak był to okres panowania wielkich arji operowych w stylu włoskim; zwolna dopiero zwycięża kierunek Wagnerowski.

Muzyka znalazła wdzięczną sposobność wprowadzenia motywów ludowych i licznych rytmów tanecznych. W tem leży ten wybitnie czeski charakter opery, jakkolwiek nie brak reminiscencji ze współczesnej muzyki zachodniej. Większość arji i duetów opiera się na melodiach narodowo-tanecznych. Również partje choralne i orkiestralne wnoszą pierwiastki ludowe, śmiałą linję melodyjną i jędrną rytmikę.

Wpływy obce (niemieckie, szczególnie Liszta, włoskie — Verdi! — a nawet francuski (Bizet) są znaczne i nierzadkie. Występują one w sposobie instrumentowania, jak i w Ensemblach solowych i choralnych. Wspomnieć tylko duety narzeczonych lub duet Łukasza z Tomaszem (pełen kontrapunktycznych imitacji) w pierwszej odsłonie II. aktu. Wpływy włoskie zdradza partja Palonckiego, który śpiewa stylem włoskiego basso buffo z oper Cimarosy, Mozarta, Rossiniego. Świadczą o tem również dramatyczne recytatywy (rec. acconi-pagnato) i wyraziste ariosa. W ilustracji wschodu słońca tkwią reminiscencje z Haydna (Stworzenie) i z Wagnera (wschód słońca w „Zmierzchu bogów"), którego wpływ wprawdzie daleki, można dopatrzeć również w arji o skowronku (w 2 odsłinie II. katu). Najwyraźniej zarysowuje się wpływ obcy w chórze przemytników, gdzie odzywają się równocześnie echa z oper Verdiowskich i z Bizeta opery „Carmen". Najlepsze pomysły zamknął Smetana w scenach lirycznych. Prawdziwą perłą muzyczną jest „kołysanka" (przy końcu I. aktu) — niestety jednak cośkolwiek za długa. Druga melodja (w A-dur) nie potęguje wrażenia, lecz je raczej osłabia. Prawdziwie udatną jest arja Barczy (2 odsłona, II. akt).

Opera jako całość czyni wrażenie bardzo korzystne. Mimo, że dzieło to pochodzi z przed blisko 50 laty, posiada ono dużo świeżości i interesujących epizodów. Nie dorównuje ono naturalnie ówczasnym, a nawet chronologicznie wcześniejszym dziełom Wagnera (Trystan 1859, Meistesingerzy 1868, Pierścień 1876; w tym samym roku w którym powstał Smetany „Pocałunek") posiada jednak wiele zalet i warunków do życia; trzyma się mniej więcej na poziomie oper Lortzinga. Silne podkreślenie pierwiastków ludowych zbliża tę operę do stylu oper Moniuszki.

Operę przygotował z pietyzmem kapelmistrz M. Zuna. Włożył on wiele starań i pracy, by całość wznieść na odpowiedni poziom. Owoce tej pracy widoczne były w ładnych wynikach: Chór śpiewał czysto i pewnie, zespół orkiestralny trzymał się dzielnie a nawet cieniował, w śpiewie solistów znać było umiejętny kierunek dyrygenta.

Polakożercza Litwa.

Pogromy w kościołach. — Usuwanie polskich zakonnic.

Kowno. (Pat.) Na Litwie prowadzona jest obecnie silna kampanja, skierowana przeciw Kościołowi katolickiemu, a równocześnie nosząca charakter wybitnie nacjonalistycznie litewski. Pominąwszy już znane pogromy polskie w kościele pokarmelickim i w kościele św. Trójcy w Kownie należy zanotować w ostatnim czasie następujące fakty, skierowane przeciw Kościołowi katolickiemu, wbrew postanowieniom arcybiskupa Cechiniego. Katolicki klasztor S. S. Dominikanek nie podlega jurysdukcji biskupa rzymskiego. Z polecenia tegoż biskupa zostało wysłanych na prowincję z wymienionego klasztoru 10 zakonnic, które uważały się za Polki. Uczyniono to pod hasłem oczyszczenia klasztoru od elementów polskich. Dziennik „Litiwos Wimos“ zamieszcza w ostatnim numerze artykuł, skierowany przeciw Rzymowi, w którym wzywa rząd i społeczeństwo litewskie, aby nie czyniono żadnych ustępstw na korzyść kurji rzymskiej.

Wykrętna polityka Gdańska.

Wyeliminowanie elementu polskiego. — Lekceważenie umów.

Gdańsk. AW). „Kurjer Gdański“ zwraca uwagę na upośledzenie żywiołu polskiego wśród personalu urzędniczego Rady Portu. W zasadzie 50% tego personalu winno się rekrutować z Polaków, Rada Portu przeyjmując w całości istniejący pruski personal urzędniczy, wśród którego nie było ani jednego Polaka, miała wprowadzić owe uprawnienia Polaków. Językiem urzędowym R. P. winien być niemiecki i polski, a jako pomocniczy francuski. Wszelkie druki i pisma R. P. mają być redagowane w dwu językach. Zasady te są lekceważone. W kasie R. P. jest jeden jedyny urzędnik Polak. Zarząd kasy umieszcza wpływy pieniężne w gdańskiej kasie miejskiej, gdy w myśl zasady równouprawnienia połowa składanej gotówki winna się znaleść w polskiej kasie rządowej. Obecnie wakuje w R. P. stanowisko wicekomandora, pilotów Komandorem jest Niemiec. Na stanowisko wicekom zgłosił się znakomicie wykwalifikowany kapitan statku „Lwów“ Ziółkowski. Podobnie na opróżnione stanowisko kierownika urzędu budowy maszyn zgłosił się znany inżynier Polak. Delegacja gdańska R. P. wobec proponowanych kandydatów Polaków stosuje taktykę przewlekania, sądząc, że kandydaci nie mogąc się doczekać decyzji, poszukają sobie innego stanowiska, a wówczas będzie można zaangażować Niemca z Rzeszy niemieckiej.

Obrady komitetu politycznego.

Warszawa 4 III. W dniu 4 marca br. odbyło się pod przewodnictwem pana prezesa Rady min. posiedzenie komitetu politycznego Rady ministr., przy współudziale delegata Polski w Lidze Narodów pana ministra Skirmunta. Na posiedzeniu omawiano stanowisko rządu w sprawach Polski, umieszczonych na porządku dziennym nadchodzącego posiedzenia Rady Ligi Narodów. Następnie odbyła się konferencja w sprawie organizacji administracji. Wzięli w niej udział w charakterze ekspertów sen. Kasznica, dr. Loewenherz i Starszewski.

Wywłaszczenie dynastji tureckiej.

Konstantynopol. (Pat.). Na podstawie decyzji zgromadzenia narodowego, Kalif, opuszczając ojczyznę, otrzyma jednorazowo 100.000 funtów tureckich. Książęta zaś i księżniczki należące do rodziny sułtańskiej, otrzymają ogólną sumę 200.000 funtów tureckich. Zabronione będzie podnoszenie wkładów bankowych. Likwidacja nieruchomości ma nastąpić w przeciągu 12 miesięcy. Pałace i rezydencje książąt przechodzą na własność narodu.

Wobec przeważających plusów, nikną prawie drobne chwiejności, które ustąpią zapewne przy dłuższem zespiewaniu się chórów z orkiestrą.

Role kobiece były szczęśliwie dobrane. Pani Lubicz jako Wandulka stworzyła typ bardzo wdzięczny i prawdziwy. Głos jej wybijał się we fortissimach, brzmiał szczerze i szlachetnie w kantylenach; szczególnie jej „Kołysanka“ (koniec I. aktu) wywarła silne wrażenie. — P. S. Rotowska odniosła wielki sukces w arji poprzedzającej ostatnią scenę. Również w innych odsłonach odznaczał się wybitnie jej wydatny sopran. — P. Hinglerówna wywiązała się ze swej roli jako ciotka Marcinka wcale dobrze; widać znaczny postęp w grze i śpiewie. — Z panów główną rolę dzierżył p. Bedlewicz (Łukasz). Miał on dużo szczęśliwych pomysłów, w których jego gra i śpiew zasługiwały na pochwałę. Z uznaniem trzeba się wyrazić o śpiewie i grze p. Cyganika. — P. Martini kreował bardzo udatnie gospodarza Palonckiego. Gra jego posiadała potrzebną dozę humoru. Również wyróżnili się pp. Jeleński i Niedzielski (Matys, Strażnik).

Na uznanie zasługują malownicze dekoracje piękny widok, z okna (I. akt) na górską okolicę i na ogniste słoneczniki. Ramy sceny teatralnej ozdobiono barwnymi deseniami ludowymi, które jednak nie do wszystkich scen się nadawały (n. p. obraz w lesie). Dobrą była reżyserja p. Okońskiego.

Dr. Adam Sołtys.

—oo—

P. Zimny wojewodą?

Jak się dowiadujemy z Warszawy, Rada Ministrów postanowiła przedstawić p. Prezydentowi Rzpltej nominację p. Zimnego na wojewodę lwowskiego.

Spłaty Bułgarji dla Jugosławji.

Sofja. (AW). W myśl umowy między Jugosławią a Bułgarją z listopada 1923, Bułgarja zobowiązała się do spłat reparacyjnych na rzecz SHS. w wysokości 150 miljonów lewów w gotówce i 150 milj. lewów w świadczeniach rzeczowych. Gotówkę zdeponowano już w Belgradzie. Bułgarja ma dostarczyć jeszcze Jugosławji węgla i zboża.

TELEGRAMY.

ODWOŁANIE OBRAD RADY FINANSOWEJ.

Warszawa. (Pat.) Rada finansowa zwołana na 5 bm. rano, w sprawie statutu polskich kolei państwowych, została odwołana, natomiast odbędzie się dalszy ciąg narady gospodarczej w przedmiocie ostatniego punktu porządku dziennego, tj. bezrobocia.

PRZESILENIE GABINETOWE W BELGJI.

Bruksela. (Pat.). Król zwrócił się do Theunisa z propozycją utworzenia gabinetu przejściowego do czasu przeprowadzenia nowych wyborów.

Pobór ochotników

urodz. w r. 1904, 1905 i 1906.

W myśl rozporządzenia ministr. spraw wojsk. w roku bież w czasie poboru rocznika 1903 będą przyjmowani do służby wojskowej jako ochotnicy mężczyźni urodzeni w latach 1904, 1905 i 1906, którzy pragną odbyć służbę w wojsku stałem przed ustalonym ustawą terminem.

Podania winne być składane w tutejszej pow. komendzie uzup. (ul. Kurkowa 12) do 1 kwietnia 1924 r.

Do podań należy dołączyć: a) metrykę urodzenia, b) urzędowe świadectwo moralności, c) dokumenty o posiadanym zawodzie i cenzusie naukowym, d) zgodę rodziców względnie opiekunów, których podpisy winny być sądownie lub notarjalnie legalizowane.

—oo—

ZNIESIENIE ZAKAZU WYWOZU DRZEWA.

Berlin. (Pat.) Ministerstwo rolnictwa znosi zakaz wywozu drzewa z Niemiec.

Ubezpieczenie pensyjne urzędników prywatnych.

Donieśliśmy już wczoraj, że od 1 marca br. obowiązuje rozporządzenie ministra skarbu w sprawie waloryzacji kwót, przewidzianych w ustawie o ubezp. pensyjnem. Rozporządzenie to ma wielką doniosłość dla ubezpieczonych w zakładzie pens. urzędników prywatnych i nakłada na nich dość znaczne ciężary. Dotychczas płacili oni przeważnie po 720.000 mies., taką samą kwotę opłacali pracodawcy. Od 1 marca wynoszą te opłaty od poborów 1360 fr. rocznie 16 fr. 32 cent. miesięcznie, czyli 29,376.000 mp. miesięcznie (członkowie ubezpieczeni płacą połowę a pracodawcy drugą połowę). Wynosi to rocznie dla ubezpieczonych 176,256.000 mp. kwota poważna.

Pobierający mniejszą płacę niż 200 miljonów mp. miesięcznie, płacić będą składki mniejsze.

Najniższa kwota poborów służbowych, zaliczona do ubezpieczenia wynosi rocznie 270 fr. zł. najwyższa 1360 fr. zł.

Całą składkę opłacają pracodawcy za funkcjonarjusza pobierającego 270 fr. zł. ²/₃ składki za urzędnika pobierającego do 920 fr. zł. a połowę za funkcjonarjusza z płacą po ad 920 fr. zł.

Dla ustalenia w markach polskich części składki, przypadającej na ubezpieczonego miarodajny jest kurs fr. zł. w dniu wypłaty poborów. Od składek tych liczone będą odsetki zwłoki w wysokości 2% miesięcznie. Zakład pens jny przerachował 1 bm. dotychczasowe pobory roczne na fr. zł. w granicach od 270 fr. zł. jako najniższe aż do 1360 fr. zł. jako najwyższej granicy poborów zaliczany h do ubezp. W wypadkach, w których premja miesięczna wraz z 20% dodatkiem wynosiła dotychczas 1,440.000 mp. wynosi obecnie premja 16.32 fr. zł. Pracodawca obowiązany płacić całą premję bez względu na to, czy utracił funkcj narjuszowi część płacy.

Wielce charakterystyczne jest to, że równocześnie z rozporządzeniem ministra skarbu, wydanem jeszcze 18 stycznia br., które pojawiło się dopiero w zeszłym tygodniu w „Dzienniku ustaw“ nie pojawiło się drugie rozporządzenie o waloryzacji świadczeń dla pobierających emerytury rencistów inwalidzkich i starczych i ich rodzin i sierót. Skoro składki podwyższono dwudziestokrotnie, należało ta że równocześnie podnieść w tym samym stosunku świadczenia. Niestety nie stało się to dotychczas i jest największą krzywdą. Członkowie ubezpieczeni z własnej inicjatywy zgodzili się na to, aby opłacać oprócz składek obowiązkowych 20%owy dodatek dr żyźniany a uczynili to tylko dlatego, aby jak najwyżej podnieść emerytury, które dotychczas są parodją ubezpieczenia. Po tak znacznem podwyższeniu składek należy natychmiast podwyższyć emerytury dwudziestokrotnie. S oro nie stało się to dotychczas — należy błąd bezzwłocznie naprawić. Inaczej ubezpieczeni stracą wiarę w to ubezpieczenie a emeryci upominać się będą o swoje prawa nabytu.

Spostrzeżenia meteorologiczne.

Obserwatorjum astronomicz. Politechniki Lwowsk.
z dnia 4. marca 1924.

	7 rano	1 popoł.	9 wiecz.
Ciśnienie powietrza	734·1 mm	735·6 mm	736·0 mm
Temperatura	+ 1·2° C	+ 4·6° C	+ 2·0° C
Kierunek wiatru	SSE	cisza	SE
Prędkość wiatru (w kilom. na godzinę)	8		16

Temperatura najwyższa + 4·6, najniższa + 0·8.

Godziny podane według południka lwowskiego (np. 7 godz. lw. = 6 g. 24 m. środk.-europ.).

Oznaczenia kierunków wiatru: N=północ, E=wschód, S = południe, W = zachód.

Uwaga: pochmurno.

Sprostowanie. W raporcie wczorajszym (temperatura) zamiast — 1·2, —6·8, —2·3, —8·7 czytaj +1·2, +6·8, +2·6, +8·7.

—oo—

Sprawozdania Komitetu obchodu Święta szkoły polskiej.

Komitet obchodu 150-lecia ustanowienia Komisji Edukacji Narodowej i zgonu ks. Stan. Konarskiego nadsyła nam następujący komunikat: Ogólny dochód z przedsiębiorstw Komitetu (odznaki kartkowe, metalowe, kartki, komis wydawnictw) wyniósł 119,940.400 mk. w tem ze zbiórki ulicznej w dniu obchodu 19,957.000 mk. Rozchody wyniosły 46,966.000 (urządzenie bezpłatnego poranka dla młodzieży w Teatrze Wielkim i Akademji w Ratuszu, opłata za odznaki metalowe, kartki i wydatki drobne.) Za czysty zysk w kwocie 62,973.500 mk. zakupiono według mnożnika księgarskiego w dniu 23/X 1923 ze stosownym opustem książki dla bibljotek gimnazjów, seminarjów nauczycielskich i szkół powszechnych we Lwowie, przeznaczonych dla ubogiej młodzieży. Komisja szkontrująca złożona z PP. Prof. Zofji Dobijanki, Dr. Stefana Juńskiego i Stan. Ruxera zbadała wszystkie kwity i księgę kasową Komitetu, znalazła wszystko w porządku i udzieliła Komitetowi (skarbnikowi głównemu prof. Władysł. Grużewskiemu) absolutorjum.

Wszystkim P. T. współpracownikom we Lwowie i na prowincji, którzy przyczynili się radą, pomocą, ofiarami do urzewistnienia celów Komitetu, składa Komitet serdeczne podziękowanie. Za komitet: prof. Dr. Wł. Abraham prezes. Prez. Dr. Ig. Dembowski prezes Kom. Wyk. Dr. St. Łempicki, Sew. Lehnert, Alojzy Wańczura sekretarze generalni.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Popielec, Fryderyka; gr. kat. Tymofteja. Jutro rz. kat. Kolety p.; gr. kat. Petra, Anastaz. — Wschód słońca 6·00; zachód 5·10.

Teatr Wielki.

Środa „Pocałunek".
Czwartek „Czaple pióro", wyst. K. Bednarzewskiej.
Piątek „Pocałunek".
Sobota o 3 pop. „Straszny dwór" — wieczór „Czaple pióro".

Teatr Mały.

Środa, czwartek, piątek i sobota „Na łeb, na szyję".

Teatr Nowości.

Środa „Katja tancerka"
Czwartek „Mikado".
Piątek „Katja tancerka".
Sobota „Księżniczka Olala".

Repertuar Biura Koncertowego M. Tuerka. Środę 5 marca: Z. FEUERMANN, skrzypek. Piątek 7. marca: Yvette GUILBERT, wieczór pieśni francuskiej. 5701

Ze Lwowa.

— **Komitet budowy pomnika Konopnickiej** zbiera się na posiedzenie w niedzielę 9 bm. o g. 11 w Kasynie i Kole liter.-artystycznem.

— **Z teatru.** Bilety, zakupione na dzień 5 bm. do Teatru Nowości, są ważne na dzień 6 bm., na przedstawienie „Mikado".

— **Projekt ustawy o Izbach dziennikarskich** będzie przedmiotem narady wspólnego posiedzenia Wydziałów Towarzystwa i Syndykatu dziennikarzy polskich, które odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 5 popoł. w Kasynie i Kole liter.-art. Osobne zaproszenia nie będą rozsyłane

— **Z karty żałobnej.** Emilja z Cetwińskich Rawska, wdowa po natorjuszu, obywatelka miasta Lwowa, zmarła dnia 3 bm. Przez całe życie Swe niosła ona cichą pomoc nabiednieiszym. To też wśród nich pozostawiła po Sobie głęboki, prawdziwy żal. Pogrzeb odbędzie się 5 bm. o godzinie 4 popoł. z domu żałoby przy ul. Kordeckiego l. 37.

— **Pogrzeb ś. p. Józefa Smolenia,** długoletniego wiceprezesa Tow. św. Wincentego a Paulo, odbędzie się we czwartek o 11 przedpoł. z krypty OO. Bernardynów. Towarz. zaprasza do wzięcia udziału w pogrzebie Zmarłego.

— **Polskie Towarzystwo Politechniczne.** We środę dnia 5 marca br. o godz. 6.15 wiecz. odbędzie się zebranie tygodniowe, na którem b. min. kolei żel. p. Inż. Andrzej Nosowicz wygłosi referat o: „Organizacji kolei państwowych".

— **W sprawie zagadkowego zajścia w pociągu pospiesznym** do Warszawy, w sobotę wieczorem, o czem wczoraj obszerniej donosiliśmy, nie ustalono jeszcze do wczoraj właściwej przyczyny wypadku, ani też nie nadesłano z Warszawy ekspertyzy podrzuconego w wagonie podejrzanego przedmiotu, w niewytłumaczony na razie sposób zapalonego.

— **Posiedzenie Rady miejskiej** nie odbędzie się w tym tygodniu, dla braku dostatecznej ilości pilniejszych spraw do załatwienia.

— **Lwowskie Two Lekarskie.** VIII. Posiedzenie naukowe odbędzie się dn. 7 marca br. o godz. 18 w Poliklinice przy ul. Lindego 5. Porządek dzienny: 1) Demonstracje chorych. 2) Dr. A. Musiał „O gruźlicy oka" (wykład).

— **Zebranie Zarządu Tow. Ochrony Lokatorów we Lwowie** odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 7 wieczór w kancelarji prezesa dra Dręgiewicza ul. Halicka l. 21 II. p., na które Członkowie Zarządu przybyć raczą.

— **Zebranie pol. tow. geologicznego,** sekcja Lwów, odbędzie się w piątek 7 bm. o godz. 19 w sali zakładu geologicznego, Długosza 8. Na porządku dziennym referaty drów E. Jabłońskiego i St. Weigra oraz komunikaty.

— **Zgon księcia karnawału.** Północ położyła kres tegorocznemu panowaniu, tak radośnie intronizowanego w noc sylwestrową — księcia karnawału. Wesoły „Jarz-band" zamilkł, na pierwsze takty żałobnego marsza, przygrywającemu wyniośle symbolicznego basa. Umilkł gwar i śmiech, opustoszały zawsze przepełnione sale, po kątach których cichem echem odbijały się jeszcze przebrzmiałe melodje Tang — Bostonów — Jaw i szepty flirtujących par. Blady świt Popielca, przypominał wracającym z ostatnich zabaw — szarość codziennego i nieurozmaiconego już życia i obowiązek pracy.

Rozbawiony ludek naszego grodu miał wiele sposobności do zakończenia karnawału. Najmilsze niewątpliwie wspomnienia pozostawił uczestnikom, ostatni bal, urządzony staraniem artystów dramatu w sympatycznych salach Hotelu Krakowskiego. Zabawa, niekrępowana powszechnem przepełnieniem, wypadła dzięki doskonałej organizacji i pracy naszych artystów znakomicie. Role gospodyń sprawowały z wdziękiem panie: Czarnowska, Rasińska, Michnowska, Łozińska, Czajkowska i inne. Szczęśliwym również okazał się pomysł inicjatora, p. Orzechowskiego, urządzenia balu w salach Hotelu Krakowskiego. Kierownictwo tańców, które urozmaicone były konkursem tanecznym, spoczywało w wytrawnych rękach naszych beletmistrzów; tańczono też przy dźwiękach orkiestry i Jazze-bandu do białego rana. Zadowolenie jakie wynieśli z tej miłej zabawy uczestnicy, powinno być dostateczną nagrodą dla komitetu za ich położoną pracę.

— **Podwyżka opłat miejskich od podań.** Na wczorajszem posiedzeniu Magistratu uchwalono w myśl rozporządzenia Min. skarbu z 18 lutego podwyższyć dotychczasowe opłaty miejskie od podań, koncesji itp. od 25 do 30%.

— **Zniżka cen gazu nie będzie.** Wczoraj odbyło się posiedzenie miejskiej komisji gazowej, na którem przeprowadzono dyskusję nad wnioskiem, uchwalonym na ostatniem posiedzeniu Rady miej skiej z żądaniem aby komisja zastanowiła się nad zniżką cen światła gazowego. Komisja doszła po dłuższej dyskusji do przekonania, że nie można zniżyć u nas obecnie ceny światła gazowego. Zakład gazowy miejski ma w ostatnim miesiącu 31 miljardów deficytu, na który nie ma pokrycia, gdyby jeszcze uszczuplono wpływy kasowe zniżką cen gazu, mogłaby nastąpić katastrofa finansowa zakładu. Stwierdzono nadto, że gaz we Lwowie jest najtańszy ze wszystkich miast w Polsce. Kraków np. pobiera 720 mp., podczas gdy u nas kosztuje 630 mp., jedynie Bydgoszcz pobiera takie same ceny jak we Lwowie.

—**Rewizja w redakcji komunistycznego dziennika.** Wczoraj przedpołudniem przeprowadziła policja rewizję w lokalu redakcyjnym i administracyjnym wychodzącego we Lwowie od niedawnego czasu dziennika komunistycznego „Trybuna robotnicza". Zabrano podejrzane materjały, aresztowań nie przedsięwzięto.

— **Nagły zgon.** We Lwowie zmarł w hotelu na skutek udaru sercowego adwokat z Drohobycza dr. Dawid Falk.

— **Strajk w drukarniach lwowskich** trwa nieprzerwanie już trzy tygodnie. Z żadnej strony nie poczyniono kroków do zlikwidowania strajku. Jak wiadomo, pracują tylko w drukarniach dzienników, których zarządy zgodziły się na żądaną podwyżkę. Wszyscy pracujący składają 50% swego zarobku na rzecz strajkujących.

— **Fanny Dittner,** której sprawa w Najwyższym trybunale została niepomyślnie dla niej załatwiona, o czem donosiliśmy wczoraj, zgłosiła się wczoraj u prezydenta sądu okręgowego karnego. Jedno z pism porannych donosiło, że Fanny Dittner uciekła przed grożącem jej więzieniem. Fanny Dittner oświadczyła, że wobec konsula angielskiego we Lwowie złożyła przyrzeczenie, iż nie wyjdzie się ze Lwowa. Wymierzona jej przez trybunał lwowski kara 3-letniego więzienia została przez ten sam trybunał na mocy amnestji zniżona do półtora roku, a ponieważ skazanej wliczono do kary 10 miesięcy, które spędziła najpierw w więzieniu a potem w zakładzie kulparkowskim na obserwacji, pozostałoby przeto skazanej do odsiedzenia ośm miesięcy. Nie wiadomo jednak, czy Najwyższy trybunał w Warszawie uwzględnił zażalenie nieważności Prokuratorii lwowskiej co do kwestji zastosowania amnestji i zniżenia kary do 1½ roku. Gdyby to zażalenie uwzględniono, kara wzrosłaby oczywiście o ten cały okres. Okaże się to dopiero, gdy nadejdą do Lwowa akty z Warszawy.

— **Kary magistrackie.** Magistrat ukarał wczoraj szynkarza z ul. Łyczakowskiej grzywną 200 zlp. za podawanie trunków w dnie niedozwolone; pewnej kobiecie wymierzono grzywnę 50 zlp. za utrzymywanie niekoncesjonowanego hotelu przy ul. Żółkiewskiej; za sprzedaż miodu pitnego w sklepiku przy ul. Rejtana ukarano właścicielkę tego sklepiku grzywną 30 zlp.; wreszcie ukarano grzywnami 47 właścicieli i dozorców domów za zaniedbanie obowiązków.

Z całego świata.

Lot dookoła świata. Do Londynu przyjechali dwaj oficerowie argentyńscy z mechanikiem, w celu uzyskania aparatu lotniczego na podróż dookoła świata. Chcą oni wyruszyć z Anglji i do Anglji powrócić. Program lotu obejmuje: Indje, Chiny, Japonię, Amerykę i powrót przez Ocean Atlantycki. (ej.)

— **Ocean Lodowaty ociepla się.** Amerykańscy uczeni stwierdzają, że Ocean Lodowaty ociepla się. Góry lodowate są znacznie mniejsze, a biedne foki wyprowadzają się ze swych miejsc pobytu i ciągną dalej na północ, gdzie woda jest zimniejsza — Analogiczne obserwacje porobili kapitan Scott i E. Shakletton. Badacze kanadyjscy idą jeszcze dalej i sądzą, że nadejdzie czas, gdy lodowe jeziora Kanady zamienią się na olbrzymie pola zbożowe. A tymczasem Eskimosi mogą spokojnie budować swoje chaty ze śniegu. Ta błoga epoka jest od nas jeszcze bardzo oddalona. (ej.)

Zawiadomienie.

Dnia 1. marca w kościele parafialnym w Tarnopolu ksiądz Jan Kątek pobłogosławił związek małżeński pomiędzy p. Zofją Stańczykówną i p. Walerym Farenholcem. 5721

Sport.

Węgierskie mistrzostwo łyżwiarskie. W Budapeszcie odbyły się mistrzostwa łyżwiarskie w jeździe szybkiej z nast. wynikami: 500 mtr.: 1) Dischan 52.2 sek., 2) Nagy 54.4 sek.; 1500 mtr: Götvös 2 m. 51.4 sek.; 5.000 mtr.: 1) Götvös 10 m. 45.5 sek., 2) Korench 10 m 46 sek. Czasy te są bardzo zbliżone do wyników Jucewicza i Kuchara w Polsce.

Wyjątkowe stanowisko Banku Polskiego.

We wszystkich państwach istnieje po kilka, kilkanaście nawet banków hipotecznych, ale zazwyczaj jeden tylko bank emisyjny.

Banki hipoteczne, udzielając długoterminowego kredytu za zepewnieniem hipotecznem, mają także pewien przywilej emisyjny — wolno im wydawać t. zw. listy zastawne na kwotę zbiorową, przewyższającą po kilkanaście razy kapitał zakładowy. Listy zastawne banki sprzedają, aby uzyskać pieniądze potrzebne na udzielanie nowych pożyczek. Listy te jednakowoż nie są monetą, nikt nie ma obowiązku przyjmowania ich w miejsce zapłaty, a ponadto bank hipoteczny płaci od nich procenty.

W obrębie jednego państwa może konkurować ze sobą cały szereg banków hipotecznych bez szkody dla państwa, stanu waluty, oraz wierzycieli i dłużników banku.

Inne zgoła zadania i stąd inne w państwie stanowisko ma bank emisyjny. Głównym jego celem — to stworzenie stałej nie ulegającej wahaniom waluty. Wahania waluty, zarówno jej spadek jak nagłe wyskoczenie w górę, są niezmiernie przykre dla całego życia gospodarczego nietylko dla przemysłu wielkiego i handlu, lecz przedewszystkiem dla szerokich mas ludzi żyjących z zarobku codziennego lub stałych pensyj. Zawsze przecież wpierw pojawia się drożyzna, a znacznie później dopiero rosną zarobki i dochody, a gdy waluta idzie w górę, zarobki spadną prędzej aniżeli ceny towarów.

Wobec tego w każdem państwie, które po wojnie cierpi na skutek choroby pieniędzy, odzywa się pragnienie pieniądza stałego, niezmiennego, nie ulegającego wahaniom.

Taką monetę stworzyć może jedynie bank emisyjny, niezależny w swej gospodarce od potrzeb ministra skarbu.

Gdy zaś głównym takiego banku celem jest wydawanie takiego pieniądza dla całego państwa gdy utrzymanie pełnej wartości pieniądza jest tak ogromnie doniosłem a ważnem dziełem, banki emisyjne we wszystkich państwach specjalne posiadają przywilej i prawa.

W państwie zdrowem jeden tylko powinien krążyć pieniądz i stąd jeden powinien istnieć bank emisyjny, mający wyłączne prawo wydawania pieniędzy. Pieniądz ten jest obowiązującym środkiem płatniczym, każdy wierzyciel zgodzić się musi na spłatę długu w pieniądzu, wydanym przez bank emisyjny.

Bank emisyjny, chcąc stworzyć najsilniejsze podstawy dla wydawanych pieniędzy, na zapewnienie wydanych banknotów posiadać musi w swym skarbcu conajmniej do jednej trzeciej części złoto lub banknoty zagraniczne, uznane za równowarte złotu, a na resztę pokrycie w wekslach kupieckich, płatnych w krótkim czasie a wystawionych i poręczonych przez instytucje lub osoby, dające zupełną pewność zapłaty wek sla w swoim czasie.

Przepisy statutu wymagają, aby bank emisyjny utrzymywał w skarbcu stale wielki zapas złota i monet zagranicznych, spoczywających bez procentu. Wobec tego też pieniądze swoje bank emisyjny wydaje bez płacenia od nic odsetek. Charakter pieniądza — przechodzącego bezustannie z ręki do ręki, nie dozwala i uniemożliwia obliczanie i płacenie jakichkolwiek odsetek.

Im więcej się nagromadzi w banku emisyjnym złota i walut zagranicznych o równej złotu wartości, tem więcej wolno puścić bankowi w obieg banknotów. Pilnie jednak bank emisyjny baczyć musi, aby banknotów nie wypuścił więcej, jak życie gospodarcze koniecznie wymaga. Jeśli ich wydrukuje za wiele, nie będzie na nie dostatecznego pokrycia — a wówczas kurs pieniądza może ulec obniżeniu.

Do najważniejszych zadań Banku emisyjnego należy właśnie nieustanne czuwanie nad pieniądzem i uchronienie go przed wahaniami w kraju i zagranicą.

Inne przeto i daleko ważniejsze od wszelkich innych banków będzie miał zadanie jedyny w Polsce bank emisyjny — **Bank Polski.** Mocne ufundowanie tego banku o kapitały obywateli państwa naszego da nam nareszcie zdrowy pieniądz zapewni pokój gospodarczy, a najskuteczniej usunie drożyznę. Wszystkich nas zadaniem obywatelskiem, przyczynić się do utworzenia Banku Polskiego, który sercem stać się ma naszego życia pieniężnego i gospodarczego. Subskrybcja akcyj Banku Polskiego jest obowiązkiem każdego obywatela Państwa Polskiego.

KURJER EKONOMICZNY

Lwów, 4. marca.

+ **Terminarz podatowy.** Dcja wsch. małop. oddz. Stowarzyszenia Kupców Polskich przypomina swym członkom oraz polskim sferom gospodarczym bieżące terminy płatności podatkowych: od 1—7 marca br. podatek od uposażeń służbowych; od 1—15 marca br. podatek obrotowy za luty (płacą firmy handlowe I. i II. kateg., firmy przemysł. I.—V. kategorji); do 25 marca br. II. rata 2-giej zaliczki podatku majątkowego; od 1—7 kwietnia br. podatek od uposażeń służbowych: od 1—15 kwietnia br. podatek obrotowy za marzec (płacą j. w.); do 23 kwietnia br. podatek dochodowy za rok 1923 (ostateczny termin zeznania i płatności dla osób fizycznych); do 1. maja br. podatek dochodowy (j. w. dla osób prawnych obowiązanych do publicznego składania rachunków).

+ **Konferencja gospodarcza.** Pragnąc nawiązać bezpośredni kontakt ze sferami gospodarczemi Wschodniej Małopolski. prezydjum P. K. O. wyraziło życzenie odbycia we Lwowie konferencji, mającej na celu skoordynowanie prac P. K. O. z potrzebami życia gospodarczego. Stosownie do tego życzenia odbędzie się w lwowskiej Izbie handlowej i przemysłowej w poniedziałek dnia 10 bm. o godz. 5 po południu konferencja. Z ramienia P. K. O. wezmą udział w konferencji radca Jan Łucjan Szczudło i ref. Łucjan Dura.

+ **Spadek na zboże.** Na wczorajszej giełdzie zbożowej w Warszawie ujawniła się tendencja wybitnie zniżkowa. Płacono za 100 kg. żyta 21 miljonów marek.

OBROTY W AKCJACH.

Bank Hipoteczny 3250, 3300, 3275. Polkred 420. Bank Przemysłowy 2400, 2450, 2440, 2430, 2400, 2375, 2465, 2425, 2450, 2460. Z. B. K. 900, 800, 850, 740, 775, 735, 750. Browary 29750, 30000. Chodorów 23500, 23750, 23900, 24000. Chybie 48500, 46000, drobne 53500, 53000. Cegielski 2625, Gafota 1350, 1325. Górka 70000. Ćmielów 7325, 7280, 7400, 7450, 7500. Lokomotywy 3050. 3025, 3100, 3075. Marynin 5900. Niemojowski 2400, 2300, 2350. Nitrat 1260, 1300. Oikos 18250, 18200, 18150. Parowozy 1925, 1900, 1975, 1925, 1950. Pezet 850, 875, 860. Pocisk 6600, 6700, 6650. Nafta 2300. P. T. B. 615. Rakszawa 14750. Siersza el. 1500. Sp. Wydawnicza 1000, 1225. Tespy 29500, 29250, 29600. Zieleniewski 47500, 48000, 47750.

Niekotowane: Arma 4200, 4300. Azot 2500, 2600, 2650, 2700, 2725. Auto poznańskie 450, 425. Bk. Ziemian tysiączki 180, setki 250. Brugger 4300 4350. Czechowice 875, 850. Columbia 400. Czempińska Huta 1200. Elektrownia nad Sanem 850, 830, 845, 825. Foresta 3150. Gazy 91000, 90000, 88000, 87000, 86000, 85000. Gazy zachodnie 35000, 34500, 31250, 34000, 33500, 33250. Gazolina 4950, 4975, 4925. Gazociągi 900, nf. 850. Jaworzno 115000, drobne 125000, 124750, 125100, 124500. Kraj. Zw. Przem. 2050. Len 4900 (5100 z przedpł.). Lesienice 10500, 10250. Machlo'd 5200, 5050. Nobel 5700. Olkusz 3000, 2850, 28000, 2750, 2650, 2700. Przeworsk 1 milj. Radziwiłł 7750, 7900. Rucker 20000. Terpentyna 1300. Węglówki 140, 141.

KURSA ZBOŻOWE.

Pszenica krajowa 73/74 ex 1923 34000000. Żyto małopolskie 68/69 ex 1923 20500000. Jeczmień małopolski browarniany 21500000. Jęczmień małopolski przemiałowy 18500000. Owies małopolski 44/45 ex 1923 20500000*). Hreczka 26000000. (Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania). *)Ceny szacunkowe bez transportu.

AKCJE KRAKOWSKIE.

Bank Ziemski Kred. 900. Bank Powszechny 400. Bank Przemysłowy 2550. B. Zw. Spół. Zar. 29500. Bank Hipoteczny 3100. Tohan 1875. Pharma ——. Br. Rolniczy 600. Ćmielów 7975. Zieleniewski 47750. Cegielski 2900. Parowozy 2030. Trzebinia żelazo 3150. Trzebinia mydło 16650. Górka 76000. Siersza Górn. 24500. Elektrownia 1675. Tepege 11500. Pol. Nafta 2450. Pokucie 2800. Krakus 7800. Chodorów 24000. Strug 6800. Syndykat kosz. 1200. Terropol 375. Piasecczy 4050. Jaworzno dr. 123000. Gazy 90000. Chybie 50000. Lokomotywy 2800. Nafta w Kr. 3200. Nitrat 1250. Len 5600. Azot 2600. Węglówki 140. Pol. Glob 500. Żegluga 490. Tendencja mocniejsza. (AW.)

AKCJE GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Bank Przemysłowy Lwów 2½ milj. Eksploatacji soli potasowych 32 m. Chodorów 23,750. Michałów 3 m. Firlej 2,650. Cegielski 2,800. Polska Nafta 2,100. Parowozy 2 m. Pocisk 6½ m. Ursus 4,900. Zieleniewski 48 m. Zawiercie 240 m. Żyrardów 1,560 milj.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Nastrój dla walut i dewiz zagranicznych mocniejszy; dolar 9,350—9,250; akcje naogół mocne — bankowe zwyżkowo.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają. T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	4 marca	B) Akc. przem.	4 marca
Akc. Związk.	0000	Górka	70000000
Handl. Pozn.	0000	Oikos	18250000
Hipot. akc.	3300000	Parowozy	T 197500
Hipot. zemel.	0000	Patrja	32000
Małopolski	00000	Pezet	T 875000
Powszechny	420000	Pocisk	6700000
Przemysłowy	2465000	Polski Glob	000000
Rolniczy S. A.	00000	Polska Nafta	2300000
Ziemski kred.	900000	Pol. Tow. Bud.	615000
B) Akc przem.		Pol. Tow. H.	000
Browar Lwow.	30000000	Rakszawa	14750000
Chodorów	24000000	Siersza el.	1500000
Karpalit	4000000	Gór. Siersza	000000
Ćmielów	7500000	Tepege	00000
Portland z S.	—	Tespe sól pot.	29600000
Galicja	—	Tehate T. a.	000000
Gafota ex	1350000	Zieleniewski	48000000

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 54.	Warszawa 4 marca	Zurych 4 marca	Berlin 29 lutego
	Dewizy		
100 Mk. pol.	— 100 —	—	—
1 funt ang.	39950000	24 82	18155050
100 frs franc.	37950000	23 65	176442
100 fr. szwaj.	161100000	100 00	731825
100 frc. belg.	33260000	20·50	150375
100 K czesk.	26425000	16·70	122807
100 K węg.	— —	0·0117	81220
100 K austr.	13100	0·0081	63148
100 M niem.	00000	0128	00
1 Dolar am.	9300000	5·78	4210500
100 Lir wł	39940000	24 75	182455
100 Lei rum.	00000	3·06	00000
100 guld. hol.	347000000	2·15	1573925
100 K norw.	—·—	77 75	62348
100 K duńsk.	— —	91 25	751118
100 K szw.	(AW)	151·00	1109220
Frank złoty	1796000	(AW)	(AW)
Miljonówka	700000		

NA RATY OBUWIE

669 Krajowe i zagraniczne udziela F-a **BICK i NEUBAUER** — **LWÓW, PAŃSKA 21.**

NA RATY

Lwowska Ska Manufakturowa ul. Akademicka 23. sprzedaje po **cenach gotówkowych** jak dotychczas, wszystkim a w szczególności **urzędnikom** rozmaite towary manufakturowe i bławatne, materje męskie i damskie, towary zimowe, płótna, weloury, kamgarny, koce, 5577 — — barchany i t. p. na **bardzo dogodnych warunkach.** — —

Na raty

wszystkim a w szczególności **P. T. Urzędnikom dajemy**

Ubrania, Raglany, Kurtki skórzane, Kurtki sukienne, Spodnie pryczezy

z najlepszych materjałów i po najniższych cenach **Józef Margulies i O. B. Panzer**

Lwów, pasaż Mikolasza 4, wejście obok kawiarni „De la Paix". 1626

Kierownictwo Rejonu Inż. Sap. Kowel

niniejszem ogłasza

przetarg na remont 3 studzien

w Garnizonie Włodzimierz, a mianowicie:

1) studnia około budynku Nr. 100 koszar Sobieskiego.

2 i 3) około budynków Nr. 10 i 21 koszar Kościuszki.

Studnie wymagają oczyszczenia wiercenia z dodaniem nowego mechanizmu. Przed złożeniem oferty reflektanci zechcą obejrzeć na miejscu wymienione studnie i ceny na remont takowych podawać ryczałtowo uwzględniając w ofercie oddzielnie koszt robocizny i koszt poszczególnych materjałów.

Oferty należycie ostemplowane w kopertach zapieczętowanych należy składać w biurze **Kierownictwa (Kowel Szosa Brzeska) do godziny 10-ej dnia 10 marca** 1924 r., poczem nastąpi Komisyjne otwarcie ofert. 5690

Do oferty należy dołączyć: kwit na wpłacone wadjum do Kasy Skarbowej w wysokości 3 proc. oferowanej sumy.

Kierownictwo zastrzega sobie prawo przeprowadzenia ustnego przetargu i dowolnego wyboru oferenta.

Nowo otworzony Skład mebli krajowych i zagranicznych M. BURG Lwów, gmach Skarbka brama 5. Vis a vis teatru wielkiego poleca sypialnie, jadalnie, salonki i wszelkie meble tapicerowane oraz kasy ogniotrwałe po cenach konkurencyjnych. — —

MOTORY ropne od 6 do 60 HP pierwszorzędnej marki, dogodne spłaty, oraz **kamienie, walce, perlaki, olejarnie, transmisje, pasy, gazę. oliwę** poleca najtaniej „PILOT" Lwów, Batorego 4. 5535

Już potaniały

Otomany, Kanapki do składania

Materace włosienne i sprężynowe

Kapy, Firanki, Materje mebl., Chodniki, Portjery w znanej z taniości firmie **E. HAGLER, Lwów Sobieskiego 21**

Uwaga na firmę i nr. domu 21. 682

H. RHEINBAY Tow. Akc.

GDAŃSK - DANZIG

Holzmarkt 24.

Telefony 712, 898 i 5317. Adres telegraficzny: Reinunion.

Polecamy ze składu w Gdańsku następujące, w najlepszym stanie znajdujące się maszyny na bardzo dogodnych warunkach:

Lokomobila Wolfa	150 PS
Maszyna Parowa	120 PS
Kocioł parowy na 10 atm.	70 m²
Motor na gaz ssany	100 PS
Motor na gaz ssany	50 PS
Lokomobila Wolfa	20 PS

3 traki 600, 800, 1000 mm. z dolnym napędem
2 wagony cysterny na benzynę
2000 sztuk beczek nowych ocynkowanych 200 litr.
Różne maszyny narzędziowe. 1523

Różne

Pokój z osobnem wejściem w pobliżu politechniki, odda na biuro techniczno-przemysłowe lub handlowe pod warunkiem współpracy i udziału, doświadczony inżynier Zgłoszenia pod „Współpraca" do administracji „Kurjera Lwowsk.". 5717

Unieważniam zgubioną książkę wojskową dnia 3 marca, L. 2675 — Andrzej Trubacz 5719

Inserujcie się tylko w „KURJERZE : : : : : LWOWSKIM"

Dnia 16-go marca 1924 odbędzie się w sali Czytelni kolejowej

Walne Zgromadzenie

członków konsumu parowozowni w Stryju

o godzinie 15, w razie braku odpowiedniej ilości członków o godz. 16. — Porządek zgromadzenia: 1) Sprawozdanie kasowe. 2) Sprawozdanie z czynności za rok 1923. 3) Dalsze istnienie konsumu. 4) Wnioski i interpelacje. 5720

Zarząd

Fabryka tektury smołowcowej

BRONISŁAW GOLDE, Łódź

ul. Składowa 33. (dom własny) **własna bocznica kolejowa poleca: tekturę smołowcową (papę dachową) własnego wyrobu we wszelkich ilościach i gatunkach do natychmiastowej dostawy, oraz smołę gazową i lepnik (Klebemasse). Specjalny dział dostaw dla Instytucji Państwowych, Komunalnych, Dyrekcji Kolejowych itp.** 890

Kupno i sprzedaż.

Pałac w śródmieściu o 20 pokojach, brama wjazdowa, ogród, osobna portjerka, za 35.000 dolarów sprzedam Zgłoszenia pisemne przyjmuje Reklama Prasowa Lwów, Chorążczyzna 7. „Pałac" 5715

Fortepian w bardzo dobrym stanie do sprzedania, Piekarska 15, I. piętro na lewo. 5718

Buchalterka-bilansistka

korespondentka polsko-niemiecka od szeregu lat na samodzielnych stanowiskach w pierwszorzędnych instytucjach, poszukuje odpowiedniej posady we Lwowie albo na prowincji. Pod „Rutyna" w Administracji. 5714

OMEGA Zegarki światowej marki do nabycia najtaniej u H. GUTTERMANA Sykstuska 14. Tel. 13-81.

Na raty! bielizna do wypraw ślubnych — Płaszcze, Swetery, Suknie, Kamizelki, Bluzki, Spodniczki, ! Kamizelki weln. 12.500.000, Płaszcze . . . . 22,000.000 : Magazyn Konfekcji Damskiej : **„PARYŻANKA"** LWÓW, PAŃSKA 22.

NAJLEPSZE GATUNKI OBUWIA

po najniższych cenach sprzedaje firma Schnapek, Thiman i Bracia Eichman 1616

Składy obuwia: Gródecka 1. i Żółkiewska 17.

„OLKA" Lwów, Rynek 35. specjalny skład pończoch i wyrobów trykotowych sprzedaje **tylko** pończochy, skarpetki, rękawiczki, bieliznę, trykotową i wyroby wełniane. — — — Ceny konkurencyjne.

Nakładem Lwowskiej Spółki Wydawniczej, Sp. z ogr. odp. — Z drukarni Polskiej, Chorążczyzna 31, pod zarz. Z. Kiełbusiewicza. — Odpow. redaktor Tadeusz Stroiński.